

[Finansministeren.]

svarer til bestemmelser, der gælder for statens andre præmieobligationslån.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt henviser til forslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Endelig tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om statsgaranti for obligationslån optaget af Færøernes Realkreditinstitut.

Forslaget er en videreførelse af den garantiordning for Realkreditinstitutets obligationer, som blev indført ved lov nr. 174 af 5. juni 1959 og videreført ved lov nr. 53 af 4. marts 1964, som udløber den 31. marts 1969.

Statsgarantien for Realkreditinstitutets obligationer er en støtte til den vigtigste næringsgren på Færøerne, fiskerierhvervet, idet obligationerne kun med denne garanti vil kunne opnå rimelige kurser. Statsgarantien er endvidere en forudsætning for den midlertidige ordning, hvorefter Danmarks Nationalbank overtager obligationerne til parikurser.

Voksende udgifter til anskaffelse og ombygning af fiskerfartøjer forudses at medføre forøget efterspørgsel efter instituttets lån. Det foreslås derfor at forøge den årlige garantiramme fra 8 til 10 mill. kr.

Da man har erfaring for, at anskaffelserne kan variere stærkt fra år til år, foreslås det samlede garantibeløb, 50 mill. kr., tilladt udnyttet frit inden for 5 års perioden 1. april 1969-31. marts 1974.

Idet jeg i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, tillader jeg mig at anbefale dette til velvillig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af Egon Jensen til boligministeren:

„Vil ministeren tage initiativet til, at statens refusion af kommunernes udgift til boligsikring sker på et betydeligt tidligere tidspunkt af hensyn til kommunernes i forvejen stramme likviditet.“

Skriftlig begrundelse:

Boligsikringsordningen har nu fungeret i godt et år, og man har et billede af den økonomiske side af sagen. Denne ordning har betydet, at mange medborgere er i stand til at betale huslejen i en bolig, der svarer til familiens behov. Det er altså en god ordning, selv om der er opstået nogle skønhedspletter, som vi senere må rette. Kommunernes andel er ganske vist i loven sat ned fra $\frac{2}{3}$ til $\frac{1}{3}$ af boligsikringsudgiften, men dette betyder ikke, at kommunerne får mindre udgifter, tværtimod, og dette klager kommunerne ikke over.

Men kommunerne skal stå i forskud med hele beløbet i mere end 1 år, og selve ordningen indebærer på grund af huslejestøttens omlægning, at udlægget bliver langt større end før. For en middelkøbstad som Slagelse betyder det, at man for 1967-68 måtte stå i forskud med 1,4 mill. kr., hvoraf staten skal betale 928.000 kr. Dette er en meget hård belastning af kommunens likviditet, som hindrer andre opgavers løsning. For udviklingskommunerne er problemet betydelig mere alvorligt.

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Egon Jensen: Som det fremgår af min skriftlige begrundelse, har man nu et overblik over boligsikringens virkninger økonomisk både for stat og kommune. Ordningen er, som jeg også dér gør opmærksom på, udtryk for en positiv familierpolitik, som har betydet, at mange medborgere nu er i stand til at betale huslejen i en bolig, som svarer til familiens behov. Der er nogle skævheder, som vi senere må se på.

Men selv om kommunernes andel i boligsikringen, som førhen hed huslejetilskud, er nedsat fra to tredjedele til en tredjedel, så betyder dette, at mange kommuner har fået en udgift, som er fordoblet, og dette klager kommunerne ikke over. Men det, der er mere alvorligt, er, at kommunerne nu skal stå i forskud med et udlæg for staten, der i forhold til før er 5-6 gange så stort, og det finder man urimeligt.

For en middelkøbstad som Slagelse be-

[Egon Jensen.]

tyder det, at man for 1967-68 måtte yde boligsikring med 1,4 mill. kr., hvoraf man skal udlægge for staten ca. 930.000 kr., og disse penge skal lægges ud i mere end et år. For 1966-67 skulle man kun lægge 160.000 kr. ud; der er altså her tale om næsten en seksdobling. Af dagspressen fremgår det, at en udviklingskommune som Ballerup-Måløv skal udlægge mellem 5 og 6 mill. kr. for staten, og problemet er sikkert lige så stort og måske større i andre omegnskommuner. Men fælles for de fleste kommuner er det, at det er en meget hård belastning af kommunernes i forvejen stramme likviditet, en belastning, som hindrer andre opgavers løsning. Skatterestancerne er jo også fortsat stigende.

Nu kan jeg tænke mig, at ministeren vil svare, at dette må vente til en almindelig revision af byrdefordelingen mellem stat og kommuner. Men her er der tale om en helt ekstraordinært tung byrde, som er lagt på kommunerne, på ikke mindre end omkring 110 mill. kr. om året. Hvad renteudgiften angår, ligger den på 4-5 mill. kr., som kommunerne ingen refusion får for, og jo større byggeri man har, jo større udlæg får man.

Jeg vil finde det rimeligt, at man i lighed med, hvad der gælder for de sociale udgifter, refunderer kommunernes udlæg til boligsikring kvartalsvis i stedet for som nu et år efter. Jeg håber, at boligministeren er positivt indstillet heroverfor.

Boligministeren (Hastrup): Jeg er glad for, at hr. Egon Jensen karakteriserede boligsikringsordningen som en god ordning. Det er vi adskillige, der mener at den er. Efter denne ordning afholder kommunen forlods udgifterne til boligsikring, således at staten refunderer to tredjedele af udgifterne. Boligministeren kan træffe nærmere bestemmelse om udbetalingen af statsrefusionen og om revisionen af kommunernes regnskaber. Med tilslutning fra finansudvalget kan boligministeren endvidere træffe bestemmelse om forskudsvis udbetaling af statsrefusionen. Også under den tidligere gældende huslejetilskudsordning, som boligsikringsordningen jo bl. a. afløste, skulle kommunerne stå i forskud, og der var en legal adgang til forskudsvis refusion. Denne adgang blev imidlertid aldrig praktiseret. Refusionsbeløb

blev først udbetalt kommunerne, når der forelå endeligt regnskab efter regnskabsårets udgang.

Da boligsikringsordningen blev indført i 1967, var det naturlige udgangspunkt derfor, at man fortsatte som hidtil med først at udbetale refusionsbeløbene efter regnskabsårets udgang.

Det er utvivlsomt, rigtigt, som hr. Egon Jensen siger, at boligsikringsordningen skaber større likviditetsproblemer, navnlig for visse kommuner. Ved et cirkulære, som boligministeriet udsendte i begyndelsen af april i år om boligsikringen, blev der imidlertid åbnet adgang for kommunerne til straks efter regnskabsårets udgang at få udbetalt à conto-beløb på 90 pct. af det forventede refusionsbeløb fra staten, således at kun restrefusionen på 10 pct. afventer godkendelse af det endelige regnskab. Denne afregningsordning er for kommunerne betydelig mere gunstig end den praksis, der fulgtes under huslejetilskudsordningen. Her blev refusionsbeløbet fra staten først udbetalt til kommunerne, når der forelå endeligt godkendte regnskaber for de enkelte regnskabsår.

Hensynet til kommunernes likviditet er således allerede i et vist omfang tilgodeset gennem en fremrykning af den væsentligste del af refusionen fra staten. Det er forståeligt, at der er kommuner, som ønsker gennemført en gunstigere ordning. Regeringen har overvejet, om en sådan lod sig gennemføre, men overvejelserne er resulteret i, at spørgsmålet må ses i sammenhæng med det øvrige kompleks af refusions- og betalingsordninger mellem stat og kommune og tilsvarende problemer, der knytter sig til en ændring af byrdefordelingen og til kildeskattens indførelse, altså præcis således som hr. Egon Jensen også forudså at man muligvis havde endt sine overvejelser.

Det er regeringens opfattelse, at den samlede løsning af byrdefordelingsproblemet vil gøre det muligt at tilvejebringe en rimelig og hensigtsmæssig fremtidig ordning, der er tilfredsstillende både for kommunerne og for staten, og jeg kan sige, at i overvejelserne om byrdefordelingsproblemerne vil boligministeriet være særdeles opmærksom på de synspunkter, der er fremdraget specielt med hensyn til refusionen for boligsikringsudgifterne.

Egon Jensen: Jeg takker ministeren for svaret. Jeg kan ikke sige, at jeg ligefrem har fået noget at have det i. Det er rigtigt, at de 90 pct. udbetaler man umiddelbart efter årets afslutning, men det betyder stadig væk, at kommunerne skal ligge i forskud et år og først får refusion, når året er gået.

Jeg forudså altså det svar, som ministeren ville komme med, men må sige, at i mellemtiden kan barnet dø, og likviditetsproblemet er meget alvorligt for kommunerne. Jeg mener ikke, det er rigtigt at tale om sammenhæng, for betragtningen må være den, at der ikke forrykkes, når man ser på den samlede refusion. Det er sket, og selv om den tidligere regering har gennemført ordningen, så er der ingen, der siger, at man ikke på et senere tidspunkt ville tage spørgsmålet op, når man har gjort erfaringer. Men jeg kan altså takke sådan forholdsvis begrænset.

Boligministeren (Hastrup): Jeg skulle måske kun gøre den enkelte bemærkning til det, hr. Egon Jensen siger her til sidst, at likviditetssituationen for kommunerne er jo i dette øjeblik bedre end den var for et år siden, altså end den var på det tidspunkt, da man traf beslutningen om, at kommunerne ikke skulle have forskudsvis udbetaling.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af **Morten Lange** til undervisningsministeren:

„Vil ministeren udvirke, at nødvendigt undervisningspersonel i rimeligt omfang kan frigøres fra værnepligtstjeneste?“

Morten Lange: Jeg rejser spørgsmålet på baggrund af en sag, som har været refereret i pressen, vedrørende en matematikunderviser ved Århus universitet, som ikke har kunnet få den fornødne frihed til at gennemføre en undervisning, som han efter det foreliggende var den eneste, der kunne tage sig af.

Jeg må indrømme, at jeg forstår ikke helt den holdning fra myndighedernes side. Hvis den er ændret siden, så er det kun godt. Jeg har indtrykket af, at man fra militærets side har været ret liberal med hensyn til at

give frihed til sportsudøvere. Fra tid til anden har man også kunnet få mulighed for at sætte en halv bataljon i roerne i sæsonen, og på det undervisningsmæssige område har der, så vidt jeg har forstået, været nogenlunde tilfredsstillende regler for undervisere ved den polytekniske læreanstalt, så derfor undrer det mig, at man ikke har kunnet strække ordningerne, hvad angår undervisning, noget videre ud.

Jeg synes, der kunne være anledning til for undervisningsministeren at sikre sig, at en indstilling fra eller fremmet igennem ministeriet om frigørelse af for undervisningen nødvendigt personale i et rimeligt omfang måtte kunne forventes at få henholdsvis forsvarsministeriets og indenrigsministeriets elskværdige støtte.

Jeg spørger i dette begrænsede omfang, for jeg kunne i og for sig tænke mig at gå meget videre i betragtning af vor almindelige stilling til de militære forhold, men jeg skal nøjes med at holde mig til disse billighedsbetragtninger.

Undervisningsministeren (Helge Larsen): Principielt vil jeg gerne sige om det rejste spørgsmål, at efter min opfattelse skal der ikke gøres forskel på værnepligtige, under hensyn til hvilken uddannelse de måtte have. Men det er rigtigt, som hr. Morten Lange nævnte, at der er visse muligheder for, at værnepligtige med en særlig uddannelse kan frigives til deltagelse i undervisningsarbejde. Der har fra begyndelsen af 1960'erne været en aftale mellem Danmarks tekniske højskole og forsvarsministeriet om, at værnepligtige ingeniører kunne frigøres til undervisning i 20 timer om ugen. Det var en ordning, der indførtes, da mangelen på undervisningspersonale var særlig stor, og denne ordning er under afvikling, idet mangelen nu er ved at være overvundet. Der eksisterer også en aftale mellem forsvars- og undervisningsministeriet, hvorefter de militære tjenestesteder efter anmodning fra den pågældende skole kan stille værnepligtige med matematisk-naturvidenskabelig uddannelse til rådighed i enkelte timer om ugen — i praksis ikke over 10 timer — når det er foreneligt med tjenstlige og praktiske hensyn. Tilsvarende regel gælder for værnepligtige, der aftjener civilt statsarbejde.

[Undervisningsministeren.]

I det nævnte tilfælde fra Århus universitet er forholdet altså dette, at den pågældende vil kunne frigøres til undervisning 10 timer om ugen. Jeg håber, at Århus universitet, eventuelt med bistand af andre lærere eller professorer ved det matematiske fakultet, vil kunne klare undervisningen med disse 10 timer for den pågældende.

Morten Lange: Det forekommer mig, at undervisningsministerens holdning i denne for undervisningsvæsenet ikke helt betydningsløse sag bedst kan karakteriseres som lidet militant. Jeg synes, det forhold, at der har været en noget bredere dispensationsmulighed for visse undervisere, der var kraftigt brug for, må gøre det ganske klart, at man tidligere har erkendt, at på visse nøgleposter kunne man simpelt hen ikke undvære støtte, også selv om det skulle gå lidt ud over den militære tjeneste. Jeg synes, det kunne være fuldstændig rimeligt ikke at give yderligere koncessioner på det punkt, men tværtimod sørge for at opretholde, at det, man én gang havde erkendt, gjaldt i enhver situation, hvor der opstod en mangel, som var af en vis rimelig samfundsmæssig betydning. Og det gælder for mig i det eksisterende tilfælde naturligvis for undervisning, men det kan udvides til en lang række andre forhold, som man naturligvis kan tage op ved samme lejlighed.

Men jeg synes, det må være rimeligt, om ministeren ikke bare henholder sig til et fromt håb om, at det klarer Århus universitet nok, men i stedet for går lidt kraftigere ind på at udvirke en rimelig ordning med militæret.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden: Et af hr. K. B. Andersen til undervisningsministeren stillet spørgsmål vil efter anmodning af spørgeren blive skriftligt besvaret af ministeren, og vi går derfor nu til næste spørgsmål, der er stillet af hr. Niels Ravn.

Af *Niels Ravn* til ministeren for offentlige arbejder:

„Vil ministeren foreslå ændring af loven om den jyske motorvej, så linjeføringen ved Vejle bliver vest om byen over ådalen og ikke øst om byen på en bro over Vejle Fjord?“

Niels Ravn: Da vi her i folketinget i sin tid vedtog loven om den jyske motorvej og dermed dens linjeføring, var det bl. a. på baggrund af et ret stort materiale, der forelå i betænkningen fra 1962, så vidt jeg husker. I denne betænkning var der jo en lang række skitser for linjeføringen bl. a. også i området ved Vejle, såvel en østlig linjeføring over fjorden som en vestlig linjeføring over ådalen. Når vi og også jeg selv dengang stemte for forslaget om den østlige linjeføring med broen over Vejle Fjord, vil jeg gerne bekende her i dag, at da var det for mit vedkommende med meget store betænkeligheder. Efterhånden er der sket ting, som gør, at disse betænkeligheder for mit vedkommende er blevet større. Jeg tænker bl. a. på, at vi gennem udtalelser, også fra ministeren for offentlige arbejder, er blevet gjort bekendt med, at fastholdelse af linjeføringen over fjorden med brobyggeriet vil betyde, at vi først engang vel i firserne kan regne med at få den omkørselsvej ved Vejle, som der jo er et så uhyre behov for. Vi har heldigvis nu fået sikkerhed for, at motorvejsbyggeriet vest for Kolding er meget nær forestående, men problemerne er jo praktisk talt lige så store i Vejle. Hvis man denne efterårsferie har skullet bevæge sig ved Vejle by, vil man have oplevet billkøer, som praktisk talt havde en udstrækning, der var lig med byens udstrækning. Det er ikke forhold, som kan opretholdes i det lange løb. Dertil kommer, at man nu også, så vidt jeg ved, er i gang med at projektere en forlægning af hovedvej A 18 til et eller andet område vest for Vejle.

Formanden: Så er taletiden udløbet.

Niels Ravn: Undskyld. Tiden er udløbet; ja men så må jeg henvise til mit spørgsmål i øvrigt til ministeren.

Ministeren for offentlige arbejder (Guldberg): Jeg kan i og for sig nøjes med at svare hr. Niels Ravn med at sige, at den linjeføring, der her er tale om, er vedtaget af folketinget efter meget indgående drøftelser og med betydeligt materiale i udvalgsarbejdet. Og når et betydeligt flertal af folketinget i sin tid har foretrukket linjeføringen øst om Vejle, så vil der jo ikke

[Ministeren for offentlige arbejder.]

være noget rimeligt i, at jeg, uden at der forelå meget afgørende og nye synspunkter, overhovedet skulle tage spørgsmålet om denne linjeplacering op til fornyet drøftelse her i folketinget.

Jeg skal gerne medgive, at tidsfaktoren, som hr. Niels Ravn nævnte, tidsfaktoren, som kan betyde, at en udvikling af trafikken medfører, at man må lave nødløsninger i større omfang, end man måske ellers havde tænkt sig, selvfølgelig er et moment; men jeg må sige, at der foreligger ikke for mig oplysninger, som gør, at jeg skulle finde det rigtigt, at jeg selv kom med et forslag om ændret linjeføring på dette punkt.

Jeg vil dog gerne minde om, at de store vejprojekter og trafikprojekter jo nu går ind i en samlet forhandling i et udvalg — hvis man da ellers vil følge det forslag herom, der skal behandles senere i dag — og at der jo under sådan et udvalgsarbejde er rig anledning til at bede om de oplysninger, man vil have; og udvalget vil altså få mulighed for at vurdere, om man synes, der foreligger så mange nye oplysninger, at spørgsmålet kan tages op til overvejelse.

Niels Ravn: Må jeg yderligere spørge ministeren for offentlige arbejder: vil en forlægnings af motorvejen til området vest for Vejle ikke betyde, at hovedparten af den forlægnings af hovedvej A 18, man nu drøfter, kan spares, og vil det endvidere ikke betyde, at hvis man vælger at forlægge motorvejen til vest for Vejle i stedet for øst for Vejle, så vil man også kunne få en hurtigere løsning?

Ministeren for offentlige arbejder (Guldberg): Jeg er desværre ikke i stand til at give et klart svar på det spørgsmål, fordi det jo er et spørgsmål om bevillingstempoet og dermed om, hvor mange år der går, før man kan lave de forskellige strækninger. Jeg erkender, at det må med ind i overvejelserne, og kan i og for sig holde mig til mit

første svar med hensyn til muligheden for at få sagen drøftet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Peter Jørgensen* til ministeren for offentlige arbejder:

„Hvornår agter ministeren at træffe endelig afgørelse vedrørende påbegyndelse af en lufthavn ved Hammel?“

Peter Jørgensen: Baggrunden for det af mig stillede spørgsmål angående påbegyndelsen af en ny lufthavn ved Hammel er dels en henvendelse fra Århus byråd til ministeren for offentlige arbejder af 15. august 1968, dels en henvendelse fra erhvervsrådet for Storårrhus, dateret 10. oktober 1968. Århus byråds henvendelse refererer til provinslufthavnsudvalgets betænkning af 7. marts 1968, der klart konkluderer, at den mest hensigtsmæssige placering af en statslufthavn både ud fra tekniske og trafikøkonomiske synspunkter vil være i nærheden af Hammel, og jeg er helt enig i den opfattelse.

Begge henvendelser understreger meget stærkt erhvervslivets interesse i, at der snart sker noget på dette område, og navnlig den eksporterende industri og handel, der har stærkt behov for hurtige og lette forbindelser mellem køber og sælger, ser med forventning hen til denne sags snarlige løsning.

Det er på tide, at denne sag, der flere gange har været rejst her i tinget, nu kommer til en afgørelse, og jeg henstiller, at ministeren så snart som muligt kommer op af starthullerne, således at denne sag kan blive løst og der snart kan blive fremsat et lovforslag herom.

Ministeren for offentlige arbejder (Guldberg): Spørgsmålet om en eventuel placering af en lufthavn ved Hammel kan ikke afgøres isoleret, men må ses i sammenhæng med hele spørgsmålet om placering af lufthavnene i Danmark, sådan som det også er

[Ministeren for offentlige arbejder.]

indgået i den betænkning, der er kommet fra provinslufthavnsudvalget, og det må naturligvis overvejes i forbindelse med de andre forslag og synspunkter. Der bliver lejlighed til en sådan overvejelse i forbindelse med det udvalgsarbejde, jeg allerede omtalte i min besvarelse af det foregående spørgsmål, og også i forbindelse med den almindelige drøftelse, der vil komme her i folketinget engang inden jul.

Peter Jørgensen: Jeg er fuldstændig klar over, at alle disse problemer skal ses i sammenhæng, men jeg forstår den utålmodighed, der efterhånden præger både kommunerne og erhvervslivet i det område, der her er tale om. Der har været diskuteret lufthavn i ca. 30 år med henblik på placering i nærheden af Århus, og derfor synes jeg, det snart var på tide, at en sådan afgørelse blev truffet. Jeg vil gerne spørge ministeren igen: hvornår forventer ministeren at en sådan drøftelse kan finde sted?

Ministeren for offentlige arbejder (Guldberg): Jeg troede egentlig, jeg havde svaret på det spørgsmål, men jeg skal da gerne gentage, at det må gå ind i den almindelige trafikdiskussion, som der bliver lagt op til her i folketinget, hvor materialet er til stede, bortset fra den betænkning vedrørende Store-Bæltsforbindelsen, som jeg venter kommer omkring den 1. november i år; fra da af skulle vi sådan set være klar fra ministeriet for offentlige arbejders side til at lægge op til den debat.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af **Risgaard Knudsen** til fiskeriministeren:

„Har fiskerierhvervet grund til at frygte, at England vil lægge 10 pct. told på importen af frosne fiskefileter?“

Risgaard Knudsen: Det, som har givet mig anledning til at stille spørgsmålet, er oplysninger i dagspressen om, at England har til hensigt at søge gennemført en 10 pct. told på importen af frosne fiskefileter fra Norge, Sverige og Danmark. Såfremt det sker, er jeg bange for, at det vil få meget ubehagelige virkninger for vort fiskeri-

erhverv. Vi har haft grund til at glæde os over, at de tre landes eksport af frosne fiskefileter til England allerede i 1965 nåede det omfang, som man ved EFTA-konventionens etablering først havde regnet med at nå op på i 1970. Af den grund har man jo også tidligere i fiskeriministeriet frygtet, at et krav om afvikling af 10 pct. tolden på dansk fisk landet i engelsk havn utvivlsomt ville afføde modkrav i form af begrænsning af importen af frosne fileter eller told på importen af denne vare. Det er en opfattelse, som jeg forstår ministeren ikke deler. Jeg har i hvert fald noteret mig, at ministeren her i tinget den 28. februar i år udtalte, at det ikke var realistisk at frygte sådanne engelske krav. Derfor håber jeg også, at ministeren i dag er i besiddelse af sådanne oplysninger, at ministeren kan meddele, at fiskerierhvervet ikke har grund til at frygte, at England lægger 10 pct. told på importen af frosne fiskefileter.

Fiskeriministeren (A. C. Normann): Jeg må tilstå, at jeg står noget uforstående over for det stillede spørgsmål. I mit svar den 1. august i år på det ærede medlems spørgsmål om eksporten af frosne fiskefileter til Storbritannien redegjorde jeg nemlig for den i tilslutning til EFTA-konventionen indgåede aftale vedrørende samhandelen med dybfrosne fiskefileter imellem på den ene side Storbritannien og på den anden side Danmark, Norge og Sverige. Denne aftale danner grundlaget for Storbritanniens toldafvikling for frosne fiskefileter. De drøftelser mellem aftaleparterne, som aftalen forudser i anledning af overskridelsen af kvotaen på 24.000 tons, har fundet sted uden at føre til noget resultat, og Storbritannien har derefter — ligeledes i overensstemmelse med aftalen — indbragt sagen for EFTAs råd, hvor den for tiden er til behandling.

Under hensyn hertil finder jeg det ikke på nuværende tidspunkt rimeligt at foregribe resultatet af rådsbehandlingen.

Risgaard Knudsen: Jeg må beklage, at ministeren står uforstående over for det stillede spørgsmål. Når ministeren ikke i dag er i stand til at give yderligere oplysninger på baggrund af det stillede spørgsmål, finder jeg anledning til at stille det tillægs spørgs-

[Risgaard Knudsen.]
 mål, om så ministeren fortsat finder det for-
 svarligt at udtale krav om, at tolden på
 landet fisk i engelsk havn bør afvikles?

Fiskeriministeren (A. C. Normann): Jeg
 kan svare bekræftende på dette tillægs-
 spørgsmål. Jeg finder det i høj grad for-
 svarligt, at vi holder kravet ved lige om en
 afvikling af denne 10 pct. told.

Når det ærede medlem udtaler glæde over,
 at vi allerede i 1965 havde nået den eksport,
 som kvotaen forudsatte, så må jeg sige, at
 den væsentligste glæde hører hjemme på
 norsk side, for det er i kraft af den norske
 opfyldning af kvotaen, at denne allerede nu
 er udfyldt; det skyldes kun i ringe grad en
 stigning af den danske eksport af frosne
 fiskefileter.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af **Kurt Brauer** til justitsministeren:

„Vil ministeren drage omsorg for, at
 det udsorterede materiale fra de såkaldte
 hemmelige kartoteker bliver tilsendt de
 registrerede?“

Justitsministeren (Thestrup): Det stillede
 spørgsmål skal jeg tillade mig at besvare
 således:

Da regeringen den 30. september be-
 stemte, at registrering af danske stats-
 borgere ikke længere må finde sted alene
 på grundlag af lovlig politisk virksomhed,
 blev politiets efterretningstjeneste samtidig
 særligt instrueret om, at eventuelle tid-
 ligere registrerede oplysninger af denne art
 snarest muligt skulle tilintetgøres.

Jeg kan ikke imødekomme det ærede
 medlems forslag om at sende det udskilte
 materiale til de registrerede, men der er
 som sagt allerede givet besked om en gen-
 nemgang af efterretningstjenestens materi-
 ale med henblik på tilintetgørelse af ma-
 teriale af den nævnte art, og dette arbejde
 er i gang. Jeg kan tilføje, at det kontrol-
 udvalg, som har til opgave at føre tilsyn
 med efterretningstjenestens registrering, vil
 blive holdt underrettet om arbejdet.

Kurt Brauer: Det ærgrer mig lidt, at
 justitsministeren ikke kan gå ind på min
 tanke; jeg ville så gerne have haft mit eget

kort at hænge op hjemme på min væg. Men
 når man nu ikke vil det, så vil jeg sige, at
 jeg har hørt og læst om den tilintetgørelses-
 facon, man vil anvende, at man vil begrave
 kartotekerne. Kan ministeren sige noget
 om, hvorvidt det skal ske i rustfri stål-
 bokse, så kortene kan graves op igen? Papir
 forgår jo ikke så let, så jeg mener,
 det ville være en idé — og det er en idé
 til fri afbenyttelse — hvis man ville tage
 og brænde dem eller putte dem i en papir-
 mølle, så vi virkelig får dem destrueret.

Justitsministeren (Thestrup): Jeg kan
 sige, at det materiale, der bliver udskilt,
 bliver tilintetgjort i en papirmølle, eller
 hvad det hedder; det bliver malet til støv.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af **Tastesen** til justitsministeren:

„Hvad agter ministeren at gøre for om-
 gående at stoppe den eksplosionsagtige
 udvikling af narkotikamisbrug blandt
 skolebørn og ungdom?“

Skriftlig begrundelse:

Narkotikamisbruget har taget et alvorligt
 omfang i den senere tid, ikke alene i Kø-
 benhavn, men også i provinsen. Samtidig
 har det ramt de helt unge aldersklasser, og
 dette gør problemet særlig alvorligt. Jeg er
 klar over, at der under sundhedsstyrelsen
 er nedsat en arbejdsgruppe, der behandler
 spørgsmålet, og at vi fra denne gruppe kan
 vente en rapport i løbet af et par måneder,
 men jeg mener, spørgsmålet er så presseren-
 de, at myndighederne allerede nu må skride
 til handling for at stoppe denne udvikling.

Det hævdes, at det i København er så let
 at komme i besiddelse af narkotiske stoffer
 som at købe en avis. Jeg er klar over, at
 politiet har disse forhold under observation,
 men man burde ikke vente længere med at
 slå til. Man kan ikke længere tolerere, at
 narkotikahandelens bagmænd og deres agen-
 ter så frit udfører deres virksomhed i Dan-
 mark. Tallet på unge i dette land, som br-
 ger narkotika, er opgivet til ca. 25.000.
 Mange af disse unge er ødelagt af de eufo-
 riserende stoffer og har mistet arbejdsevnen.
 De mange indlæggelser af unge mennesker
 med psykiske forstyrrelser og smitsom gul-
 sot er en alvorlig udfordring mod de an-
 svarlige myndigheder.

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Tastesen: Narkotikamisbruget er i øjeblikket inde i en eksplosionsagtig udvikling. Tallet på skolebørn og unge, der bruger narkotika, er stærkt stigende. Antallet af narkotikasager, som politiet beskæftiger sig med, og som børne- og ungdomsværnene beskæftiger sig med, er på nuværende tidspunkt tre gange så stort som på tilsvarende tidspunkt sidste år.

I Københavns kommune blev der i 1967 rejst sigtelse for narkotikahandel eller -misbrug mod 117 personer under 18 år. Dette tal er for de første 9 måneder af 1968 steget til 286 personer. Hertil kommer de mange, som der ikke rejses sigtelse imod, men som kommer under børne- og ungdomsværnenes tilsyn.

Af en rapport fra politiets uropatrolje i den indre by kan det kun bekræftes, at antallet af anholdelser for narkotikahandel og -misbrug er mere end dobbelt så stort i 1968 som på tilsvarende tidspunkt sidste år. Jeg har forsøgt fra sundhedsstyrelsen at få tallet på unge mennesker, der er indlagt med psykiske forstyrrelser eller smitsom leverbetændelse på vore hospitaler, men det har ikke været muligt for mig at få konkrete tal frem. Jeg håber, at ministeren kan skaffe dem.

For virkelig at understrege situationens alvor vil jeg gerne citere, hvad den norske helsedirektør, Karl Evang, siger om problemet i sin bog „Narkotika — kortene på bordet“:

„Om sammenligningen med tobak og alkohol skal der kun siges, at hvis marihuana og hashish var lige så udbredt i vort samfund, som tobak og alkohol er i dag, ville efter alt at dømme enhver ordnet form for samfundsliv og virksomhed ophøre.“

Tror De ikke, hr. justitsminister, at vi skal give narkotikaproblemet en prioritet fremfor mange andre opgaver?

Justitsministeren (Thestrup): Det spørgsmål, der her er rejst, har to gange tidligere været fremme her i tinget; jeg henviser til

Folketingstidende 1965-66, sp. 6304, og Folketingstidende 1967-68, 2. samling, sp. 3991.

Spørgeren nævner i sin skriftlige begrundelse den arbejdsgruppe, der er nedsat under sundhedsstyrelsen, og som forventes at afgive rapport inden for meget kort tid. Arbejdsgruppens opgave har været at indsamle et erfaringsmateriale, der kan danne grundlag for de videre overvejelser om foranstaltninger over for det stigende misbrug af euforiserende stoffer blandt ungdommen. Jeg kan vedrørende dette arbejdsudvalg henvise til den sidste af de forespørgsler, jeg har nævnt, til det sidstnævnte sted i Folketingstidende.

Der har hidtil mellem de berørte ministerier været enighed om, at man måtte afvente resultaterne af arbejdsgruppens undersøgelser, før man nærmere kunne overveje, hvilke foranstaltninger der måtte anses for påkrævet. Det er, ligesom der i spørgers indlæg ligger en tanke om, at politiets indsats på grundlag af den gældende lovgivning har været indskrænket til at holde forholdene under observation. Det er imidlertid ganske misvisende. Der er gjort en meget betydelig indsats og gøres en meget betydelig indsats fra politiets side for at bekæmpe tilførslerne af narkotika til det illegale marked, og politiet kan opvise væsentlige resultater. Ikke alene har man stort set kunnet sætte en stopper for de apoteksindbrud, der tidligere forekom i stort omfang, men man har også fået ram på personer, der har haft med indsmugling at gøre. Jeg er enig i, at vi her står over for et meget alvorligt problem, men jeg mener, at vi skal afvente arbejdsgruppens rapport.

Tastesen: Jeg kan desværre ikke erklære mig tilfreds med justitsministerens svar. Jeg mener ikke, at samfundet har råd til at afvente arbejdsgruppens rapport, når det, som jeg har dokumenteret, er således, at problemet har tredoblet sig i løbet af et år. Der var intet tilsagn i ministerens svar om, at man vil sætte en øget politistyrke ind på at få fat på disse narkotiske bagmænd. Jeg ved, politiet gør et godt arbejde, men der er all for lidt politi til rådighed for den specielle opgave.

Strafferammen kom justitsministeren ikke ind på. I går faldt der en dom i Sverige, hvor to danske narkotikaforbrydere blev

[Tastesen.]

dømt til 5 års fængsel. Hvis disse folk var blevet pågrebet af det danske politi, ville de højst kunne være idømt 2 års fængsel. Jeg er normalt tilhænger af en liberal straffelov, men der er visse kategorier, som jeg mener at straffelovens bestemmelser bør skærpes over for.

Dette spørgsmål vedrører jo ikke kun justitsministeren, og jeg vil henstille til justitsministeren, at han taler med sine kolleger i regeringen. Først undervisningsministeren. Vi kan ikke, som der står i en avis i dag, vente et år med at fortælle skolerne noget om det alvorlige i hash-problemet. Der må gøres et stykke arbejde nu. Jeg kan henvise til Odense, hvor man har et godt samarbejde mellem skole og politi, hvor der gøres en udmærket indsats af politikommissær Kjeld Petersen. En ungdomsleder sagde til mig, at situationen i dag er så alvorlig, at det er en kæmpe-mæssig spand, der er ved at eksplodere under os, og man må råbe højt, for at de ansvarlige myndigheder kan forstå problemets alvor. Også indenrigsministeren, der skal skaffe hospitalspladserne til de mange syge, og socialministeren, der skal sørge for revalideringen, må med ind i dette spørgsmål, og jeg vil sige til de mange, der hidtil på grund af manglende viden har sagt, at hash ikke er farlig: sæt Dem ind i problemet, så vil De revidere Deres opfattelse.

Justitsministeren (Thestrup): Jeg vil gerne sige til spørgeren, at der er ikke tale om at vente et år. Arbejdsgruppen venter at afslutte sit arbejde i meget nær fremtid, jeg håber inden udgangen af dette år. Jeg vil også gerne sige, at der er sat betydelige politistyrker ind. Det, som spørgeren selv nævnte, viser jo, at der fra politiets side udfoldes en betydelig virksomhed.

Det er rigtigt, at strafmaksimum er kun på 2 år, og det er selvfølgelig et af de spørgsmål, der må tages op, når vi laver en ny lovgivning på dette område. Men jeg vil finde det uforsvarligt at lave en lovgivning, uden at vi har det grundlag, som kommer til at foreligge gennem arbejdsgruppens indsats.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Gunhild Due* til indenrigsministeren:

„Finder ministeren det rimeligt, at gifte selverhvervende kvinder kun opføres med navn og adresse på deres personregisterkort, medens mændene, gifte som ugifte, har stillingsbetegnelse eller erhverv påført deres registerkort?“

Gunhild Due: Det er trist, at det skal være nødvendigt at stille dette spørgsmål. Nu har vi i årevis haft en kønsrolledebat løbende, vi har nedsat en stor kommission til at se på kvindens ligestilling, og forleden kunne vi læse i aviserne, at 1/4 mill. kvinder skal ud på arbejdsmarkedet de næste 15 år for at klare den forventede efterspørgsel efter arbejdskraft. Man regner i høj grad med kvinderne i produktionslivet, og man er stærkt interesseret i den skat, de selverhvervende kvinder kan yde til samfundets bedste. Alligevel kører administrationen troligt videre efter et forældet samfundsmønster. Man kan godt sige, at manglende ligestilling for gifte kvinder på disse personkort er en lille ting, men det er desværre en typisk ting. Jeg anser det i øvrigt for at være urationelt, at man har stillingsbetegnelse med på kortene overhovedet. De, der i dag benævnes skoleelever, lærlinge osv., skal jo hen og have det ændret siden. Masser af mennesker skifter i øvrigt stilling mange gange i løbet af et liv. Det er mærkværdigt, at bare et enkelt lyst hoved i ministeriet ikke i tide kunne være kommet på de tanker, at man jo også kunne ligestille ved at slette stillingsbetegnelsen på mændenes registerkort. Men det falder ingen ind, for man har glemt at kigge ud af vinduerne i ministeriet. Man lever på visse områder i fortiden og er så inderligt indstillet på, at en mands stilling, det er noget vældig vigtigt og betydningsfuldt, mens en kvindes stilling er en aldeles underordnet og ligegyldig ting.

Indenrigsministeren (Poul Sørensen): Jeg er enig med spørgeren; jeg mener, det er forkert. Stillingsbetegnelsen er nyttig efter det, der foreligger for mig, men det skal være ligeligt for begge parter. Jeg skal gøre, hvad jeg kan for så hurtigt som muligt at få rettet det for kvindernes vedkommende.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om avancestop.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 15) findes i tidenden sp. 463, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 173).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de 3 følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om anmeldelse af vejledende priser m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 16) findes i tidenden sp. 464, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 173).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om avancestop [af Poul Dam m. fl.].

(Første behandling af lovforslaget (nr. 1) findes i tidenden sp. 464, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 173).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om vejledende priser og om prisstop for tjenesteydelser [af Poul Dam m. fl.].

(Første behandling af lovforslaget (nr. 2) findes i tidenden sp. 464, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 173).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, henholdsvis tekst, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Lis Groes: Den bekymring, som jeg ved første behandling af disse lovforslag gav udtryk for, har udvalgsbehandlingen desværre ikke kunnet fjerne. Det forekommer

mig virkelig absurd, at handelsministeren i betænkningen side 3 udtrykkelig præciserer, at det foreslåede nye stk. 4 til avancestoplovens § 1 skal forstås således, at gennemførelsen af en rationaliseringsforanstaltning ikke medfører en pligt til prisnedsættelse. Her står altså sort på hvidt, at hvis det f. eks. skulle være muligt at rationalisere boligbyggeriet, så skal en sådan rationalisering ikke komme forbrugerne til gode i form af lavere priser. Fra vort partis side mener vi, at denne nye bestemmelse strider mod den praksis, monopoltilsynet ellers har anlagt, når de skal vurdere prisfastsættelser i henhold til § 24 i monopolloven, og vi finder det helt uacceptabelt at lovfæste, at rationaliseringsgevinster ikke skal komme forbrugerne til gode. Samtidig er vi bekymrede for, at lovens formulering kan opfordre til at hjemtage såkaldte rationaliseringsgevinster, der udelukkende skyldes forringelse af kvaliteter.

Ændringsforslaget til forslag til lov om anmeldelse af vejledende priser kan vort parti stemme for, da det præciserer sammenhængen mellem disse to love, og det bevirker, at disse anmeldelser ikke kommer til at hænge helt frit svævende i luften. Men også i dette lovforslag er regeringen bange for prisnedsættelser. Den tidligere bestemmelse om, at urimelige vejledende priser kan nedsættes, er fjernet fra loven. Vi forstår ikke baggrunden herfor, men det har ikke været muligt at overbevise regeringspartiernes repræsentanter i udvalget om, at urimelige vejledende priser bør nedsættes, og under disse forhold har vort parti ikke kunnet medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Udvalget har gennemgået et meget stort materiale i form af henvendelser fra forbruger- og erhvervsorganisationer. En enkelt henvendelse har vi endnu ikke modtaget svar på, da den lige er kommet, men måske kan vi her i dag høre ministerens kommentar. Det drejer sig om det offentlige byggeris faste priser og tidsfrister, og man spørger fra erhvervsside, om det vil være muligt at indregne et risikotillæg i prisen under det gældende avancestop. Dette spørgsmål er meget centralt for hele denne nydannelse i byggesektoren, og jeg håber, vi kan få ministerens svar nu eller under det kommende udvalgsarbejde.